

Geen anbi-status voor online donatiemodule goede doelen

Instantie	Conclusie A-G, 06-11-2014 nr. 13-00782
Zaaknummer(s)	13-00782
Datum uitspraak	06-11-2014
Belastingjaar/tijdvak	2012
Rubriek	Inkomstenbelasting diversen
Wetsartikelen	Wet IB 2001 - art. 6.33, Wet VPB 1969 - art. 16, AWR - art. 5b
ECLI	ECLI:NL:GHSHE:2014:4610
Brondocumenten	Gerechtshof 's-Hertogenbosch 6 november 2014, nr. 13/00782, Conclusie A-G bij HR 14/06262, Beroepschrift in cassatie bij HR nr. 14/06262
Formele relaties	Cassatie: ECLI:NL:HR:2016:695, (Gedeeltelijke) vernietiging en zelf afgedaan
Auteur	dr. D. Molenaar
NTFR	2015/3127
Datum publicatie	10-12-2015
NTFR	

Samenvatting

Belanghebbende, de stichting, is in 2007 door de inspecteur (aanvankelijk) aangemerkt als een algemeen nut beogende instelling (anbi). De stichting heeft volgens haar statuten ten doel om zonder winstoogmerk via fondsenwervende (internet)concepten goede doelen te ondersteunen en een (geldelijke) bijdrage te leveren aan deze goede doelen, alsmede om internet(gebruikers) te voorzien van informatie die gratis opvraagbaar is. Haar doel tracht de stichting te verwezenlijken door het ontplooiën van fondsenwervende (internet)concepten, waarbij donateurs geld overmaken naar goede doelen door tussenkomst – als intermediair – van de stichting. Van de bij de stichting aangesloten goede doelen is meer dan 90% aangemerkt als anbi.

De stichting heeft met name de volgende activiteiten ontplooid: i) Het onderhouden van contacten met de aangesloten goede doelen, het verzamelen, verspreiden en delen van informatie en kennis (nieuwsbrief, lezingen, workshops), overleg met partners, het verrichten van administratieve werkzaamheden en het voor de aangesloten goede doelen bieden van mogelijkheden zich op het internet te presenteren. Hiertoe biedt de stichting een website aan die aan een eigen domeinnaam gekoppeld kan worden. ii) Het aanbieden van een fondsenwervingplatform voor particulieren, scholen en bedrijven waarmee crowdfunding mogelijk wordt. iii) Het aanbieden van een donatiemodule die geïntegreerd kan worden in sociale netwerken, zoals Facebook en Twitter. iv) Het (doen) uitvoeren van werkzaamheden met betrekking tot de donatiemodules, waaronder het ontvangen en uitkeren van donaties, een en ander onder inhouding van de overeengekomen inhoudingen; een percentage van 10% of minder op online donaties aan de aangesloten goede doelen.

Naar aanleiding van een bedrijfsonderzoek heeft de inspecteur bij beschikking van 14 mei 2012 de anbi-status van de stichting ingetrokken. Hof Den Bosch (6 november 2014, nr. 13/00782, NTFR 2015/361) heeft geoordeeld dat de stichting zich, met inachtneming van haar statutaire doelstelling en feitelijke werkzaamheden, richt op de behartiging van het algemeen belang. Het hof heeft dan ook geoordeeld dat de inspecteur belanghebbende ten onrechte niet langer heeft aangemerkt als een algemeen nut beogende instelling.

De staatssecretaris is tegen de hofuitspraak met één middel opgekomen in cassatie, stellende dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat belanghebbende voor ten minste 90% het algemeen

belang beoogt en dient, en mitsdien als anbi moet worden aangemerkt. Blijkens de gegeven toelichting op het middel ziet de staatssecretaris de stichting niet als een algemeen nut beogende instelling, maar als een 'loketinstelling'. Hiermee wordt bedoeld een instelling die geheel of gedeeltelijk als doorgeefluik fungeert c.q. een kasfunctie vervult, bij wege van (bancaire) dienstverlening jegens de donateurs en jegens de bij belanghebbende aangesloten instellingen. Dergelijke dienstverlening valt volgens de staatssecretaris niet aan te merken als werkzaamheden die (nagenoeg) uitsluitend het algemeen belang dienen. Volgens de staatssecretaris kan de stichting evenmin worden aangemerkt als een steunstichting die financiële of andere steun verleent aan een algemeen nut beogende instelling.

A-G IJzerman merkt op dat belanghebbende zich blijkens haar statuten richt op het meer algemene begrip 'goede doelen'. Dus niet slechts op de door wettelijke maatstaven beperkte categorie van anbi's. Dat roept de vraag op of de stichting voldoet aan het ingevolge art. 5b, lid 3, onderdeel m, AWR geldende wettelijke vereiste dat als steunstichting wordt aangemerkt een instelling die een anbi ondersteunt. Volgens de advocaat-generaal biedt de wetsgeschiedenis wel voldoende ruimte om dan, ondanks het voornoemde statutaire manco, te aanvaarden dat de stichting een steunstichting is, mits zij voor 90% of meer van haar uitgaven anbi's ondersteunt (hetgeen nog niet per definitie zo is als van de aangesloten goede doelen meer dan 90% is aangemerkt als anbi). Om als anbi te kunnen worden aangemerkt, dienen doel en werkzaamheden van een instelling rechtstreeks te zijn gericht op het dienen van enig algemeen belang. Het is, naar de advocaat-generaal opmerkt, niet voldoende als de activiteiten van een instelling niet meer bewerkstelligen dan zijdelingse effecten of uitstralingseffecten op het algemeen belang, ook al wordt het algemeen belang daarmee indirect gediend.

De advocaat-generaal meent dat de stichting primair faciliterend, informierend en kostenbesparend optreedt jegens de bij haar aangesloten goede doelen. Zij fungeert als intermediair tussen enerzijds organisaties die goede doelen behartigen en anderzijds het publiek dat belangstelling heeft voor goede doelen, daarover wil worden geïnformeerd en eventueel giften wil doen. De activiteiten van de stichting kunnen aldus bewerkstellingen dat de aangesloten goede doelen meer inkomsten verkrijgen. Dat is volgens de advocaat-generaal te zien als het indirect bijdragen aan algemene belangen die worden gediend door de aangesloten goede doelen. Dat voert de advocaat-generaal tot de conclusie dat doel en werkzaamheden van belanghebbende zelf niet rechtstreeks gericht zijn op de behartiging van het algemeen belang, ook al kunnen zij daaraan indirect wel een bijdrage leveren. Dat betekent zijns inziens dat doel en werkzaamheden van de stichting niet de status van anbi kunnen meebrengen. De conclusie strekt tot gegrondverklaring van het beroep in cassatie van de staatssecretaris.

Commentaar

Na de uitspraak van Hof Den Bosch van 6 november 2014, nr. 13/00782, NTFR 2015/361 had ik niet verwacht dat de staatssecretaris van Financiën tegen deze uitspraak in cassatie zou gaan. Een online donatiemodule als deze vervult op een moderne manier een belangrijke functie om de Geefwet te laten slagen, want het geven door particulieren wordt zo succesvol gestimuleerd. In 2010 haalde de website € 1 miljoen en in 2011 zelfs € 1,2 miljoen binnen voor circa 1.600 goede doelen.

Maar als ik het cassatieberoepschrift lees, schrik ik van de felheid waarmee de staatssecretaris zijn verweer voert. Er worden maar liefst twaalf argumenten aangevoerd waarom deze online donatiemodule niet in het algemeen belang zou werken, en die lijken door heel iemand anders bedacht te zijn dan de wetgever die in het najaar van 2011 de Geefwet aan ons heeft aangereikt. Opvallend is dat er argumenten bij staan die duidelijk strijdig zijn met de parlementaire behandeling, zoals dat een steunstichting slechts voor één anbi zou mogen werven, dat er bij overschotten gelijk al sprake zou zijn van het dienen van een particulier belang en wat onder commerciële tarieven zou moeten worden verstaan. Of is het zo dat de juridische afdeling van het Ministerie van Financiën niet communiceert met de beleidsafdeling, maar 'all means necessary' mag gebruiken om een

cassatiezaak te verdedigen? Daar lijkt het hier namelijk wel op, en dat kan dus beter gecoördineerd worden op het ministerie.

Aan het einde van de uitgebreide conclusie komt de advocaat-generaal bij de echte vraag, namelijk of dit een 'steunstichting' is in de zin van art. 5b, lid 3, onderdeel m, AWR. Hij maakt de vergelijking met het begrip 'loketinstelling', dat door de staatssecretaris van Financiën werd geïntroduceerd met het besluit van 19 december 2014, nr. BLKB2014/1415M, NTFR 2015/305. Met Hemels in FBN 2015/03 ben ik van mening dat het vreemd is dat dit niet in een wetswijziging is opgenomen, want het is een fundamenteel andere benadering dan bij de Geefwet is besproken. Als je naar de wettekst van art. 5b, lid 3, onderdeel m, AWR kijkt, past deze stichting er goed binnen en ook de teksten van de parlementaire behandeling geven er de ruimte voor. Als de staatssecretaris daarop een uitzondering wil maken, moet hij dat niet op eigen houtje doen, maar dat eerst aan het parlement voorleggen.

Verder verbaas ik me over de uitleg van het begrip 'loketinstelling', zoals de advocaat-generaal die in navolging van Van Vijfeijken (in haar commentaar van BNB 2015/96) geeft. Want klopt het verschil met een 'steunstichting' wel, namelijk dat een zogenoemde. 'loketinstelling' de ontvangen middelen niet vanuit haar eigen doelstelling besteedt, maar alleen opereert op aanwijzing van de donateur? En als dat wel zo zou zijn, is dat bij een steunstichting, zoals een 'Vrienden van ...' eigenlijk niet hetzelfde? Als ik het zo bekijk, hebben beide stichtingen een eigen doelstelling, waarin staat dat ze een of meer andere stichtingen materieel c.q. financieel willen ondersteunen. Misschien dat een stichting 'Vrienden van ...' wat langer geld kan bufferen en de stichting van de online donatiemodule direct het geld moet doorstorten, maar dat mag mijns inziens voor de anbi-status geen verschil maken, want beide moeten ze de ontvangen donaties wel binnen een redelijke termijn aan het algemeen nuttige doel besteden om de anbi-status te behouden. Ik zie dus vooral een overlapping van beide begrippen, waardoor ook de stichting van deze online donatiemodule de anbi-beschikking moet krijgen op grond van art. 5b, lid 3, onderdeel m, AWR.

[1]Dr. D. Molenaar is werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Datum: 29-1-2020

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2015-3127>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.